

formos dalimi. Ir šis faktas visai neduoda pagrindo teigti, kad pačiame dalyvyje kryžiuojasi ir veiksmažodžio, ir vardažodžio kategorijos. Tokios samplaikos dalyvis gramatiškai desemantizuotas ne dėl to, kad jis pats turėjo veiksmažodžio kategorijas, o dėl to, kad jis susiliejo su tas kategorijas turinčiu žodžiu.

Visiškai reikia pritarti V. Ambrazo teiginiui, jog tai, „ką dabar vadiname netiesiogine nuosaka, istoriniu požiūriu yra tik atskiras dalyvių vardininko predikatinės vartosenos atvejis, apibendrintas tam tikra modalline reikšme“ (p. 198), tačiau ir dabartinės kalbos požiūriu nereikia skubėti paskelbti šią nuosaką asmenuojamųjų veiksmažodžių morfologinės nuosakos kategorijos nariu, nes pačiame dalyvyje nuosakos reikšmė ne reprezentuojama jokia morfema.

Kaip matome, dabartinės kalbos logika kartais rodo atvirkščią vaizdą, palyginti su tuo, kuris gaunamas, leidžiantis į istorinius tyrinėjimus, todėl ir nėra drąsos skaitytojams piršti šį vaizdą kaip vienintelį tikrą, neiškreiptą. Bet šiaip ar taip dabar funkcionuojančiose ide. kalbose matyti griežčiausias dėsnin-gumas — vardažodžiams priklauso vardažodžių, o veiksmažodžiams — veiksmažodžių gramatinės kategorijos. Jeigu, pvz., skaičiaus, giminės kategorijos ir pasitaiko

įvairiose kalbos dalyse, tai kiekvienoje tur savitą, skirtingą turinį. Be to, kiekvienos kalbos dalies labai griežtai suderinta ir semantika, ir gramatinių formų sistema, ir sintaksinė funkcija. Todėl sunku patikėti, kad vardažodis taip tiesiog galėtų suveiksmažodėti, įgaudamas veiksmažodžio kategorijas. Dalyviai į veiksmažodžių formų sistemą „įsibrauna“ tik su pagalbinėmis predikacijos kategorijų raiškos priemonėmis. Pvz., istoriniai tyrinėjimai rodo, kad lietuvių kalba dalyvių vartojimo intensyvumu gerokai pranoksta daugelį ide. šeimos kalbų (net s. graikų), tačiau „įsiliejimu“ į asmenuojamųjų veiksmažodžių paradigmą ji gerokai atsilieka, pvz., nuo anglų, prancūzų ir vokiečių kalbų. Ir tai visai suprantama, nes analitinis gramatinių reikšmių reprezentavimo būdas šiose kalbose vaidina kur kas didesnę vaidmenį negu lietuvių kalboje.

Šiais savo samprotavimais nenoriu mentinti didžiulės V. Ambrazo nudirbto darbo reikšmės. Kiekviena gera knyga turi kelti minčių ir idėjų, o V. Ambrazo knyga „Lietuvių kalbos dalyvių istorinė sintaksė“ tikrai yra pasaulinio lygio kalbotyros veikalas. Juo būtinai turės naudotis kiekvienas, kas tik imsis studijuoti dalyvių sintaksės ir apskritai sintaksinių reiškinių raidą.

A. Paulauskienė

A. Sabaliauskas. *Lietuvių kalbos tyrinėjimo istorija iki 1940 m.* — V.: Mokslas, 1979. — 254 p.

Ši plačiai žinomo mūsų respublikos bal-tisto knyga — tai dvi tomės lietuvių kalbotyros istorijos pirmoji dalis. Joje su autoriui būdingu kruopštumu ir moksliniu išvalgumu aprašyta lietuvių kalbos mokslo raida nuo pačių to mokslo užuomazgų ligi pirmųjų Tarybų valdžios atkūrimo Lietuvoje metų.

Knygos autorius yra žinomas vertingais istorinės leksikologijos darbais¹ ir ypač savo

¹ Studijomis „Lietuvių kalbos leksikos raida“. — LKK, 1966, t. 8, p. 5–141; „Baltų kalbų naminių gyvulių pavadinimai“. —

talentingai parašytais kalbos mokslo populiarinimo leidiniais: „Žodžiai keliauja“ (1962), „Žodžiai pasakoja“ (1965), „Žodžiai atgyja“ (1967) ir „Šimtas kalbos mįslių“ (1970). Iš šių leidinių bene didžiausio populiarumo susilaukė jo „Žodžiai atgyja“, kurio

Ten pat, 1968, t. 10, p. 101–190; „Iš baltų kalbų gyvulininkystės terminologijos istorijos“. — Ten pat, 1970, t. 12, p. 7–81, straipsniais apie augalų pavadinimų kilmę (skelbtais MA Darbų A serijoje 1957–1960 m.) ir kt.

vertimas į anglų kalbą dar 1973 m. pasirodė JAV ir kurio dalis 1972–1973 m. buvo paskelbta net japoniškai.

Pastarąjį istoriografinio pobūdžio leidinį (paties autoriaus pavadintą „pasakojimu apie lietuviško žodžio tyrinėtojus“) kaip tik ir galima laikyti savotiška čia recenzuojamosios knygos preliudija. Jame taip pat apžvelgta lietuvių kalbos tyrinėjimo istorija, bet tikrai nuo lyginamosios-istorinės kalbotyros atsiradimo ligi J. Jablonskio laikų. Be to, jame, panašiai kaip ir recenzuojamojoje knygoje, ta istorija aprašyta geografiniu-monografiniu principu – pagal atskirus tyrinėtojus ir jų gyvenamąją vietą.

Tačiau, antra vertus, recenzuojamoji knyga iš esmės nemaža kuo ir skiriasi nuo savo prototipo. Skiriasi ir savo pobūdžiu bei paskirtimi, ir savo turiniu, apimtimi, faktų aprašymo forma. „Žodžiai atgyja“ yra populiarus, plačiau visuomenei skirtas ir patrauklia biografinių etiudų forma parašytas „pasakojimas“, o „Lietuvių kalbos tyrinėjimo istorija“ – lingvistinė studija, turinti moksliniam veikalui reikalingus atributus ir, be abejonės, daugiau skirta (nors apie tai autoriaus ir neužsiminta pratarinėje) lituanistams specialistams: lietuvių kalbos ir literatūros specialybių studentams, mokytojams, aukštųjų mokyklų dėstytojams, lietuvių ir apskritai baltų kalbų tyrinėtojams.

A. Sabaliausko „Lietuvių kalbos tyrinėjimo istorijos“ pirmąją dalį sudaro lyg ir trys pagrindiniai skyriai (sprendžiant iš turinyje pusjuodžiu šriftu išryškintų jų pavadinimų): 1) Pirmos žinios apie lietuvių kalbą, 2) XIX a. vidurio – XX a. pradžios tyrinėjimai ir 3) Lietuvių kalbos tyrinėjimas 1918–1940 m. Be to, knygos pradžioje pridėta nedidelė autoriaus pratarinė, o pabaigoje – trumpa santrauka, pavadinta „Vietoj išvadų“ ir išversta į rusų ir anglų kalbas, ir sutrumpinimų sąrašas. Tikrinių vardų rodyklės šioje dalyje nėra, bet ji (tokio pobūdžio darbe ypač reikalinga), galimas daiktas, atsiranda antroje dalyje.

Pirmajame skyriuje (p. 5–58), kurio pavadinimas nelabai atitinka turinį, iš pradžios

pateikiama seniausių žinių apie lietuvių kalbą ir apibūdinamos ankstyvosios teorijos apie lietuvių kalbos kilmę ir jos santykius su kitomis kalbomis, paskui trumpai apžvelgiamos XVII a. – XIX a. vidurio lietuvių kalbos gramatikos ir žodynai, charakterizuojamas šio laikotarpio lietuvių kalbos tyrinėjimas apskritai, o gale rašoma apie lyginamojo-istorinio metodo atsiradimą ir pirmuosius rusų mokslininkų mėginimus tyrinėti lietuvių kalbą.

Antrajame (p. 59–180) ir trečiajame (p. 181–239) skyriuose lietuvių kalbotyros raida aprašyta anksčiau minėtu geografiniu-monografiniu principu. Todėl, pavyzdžiui, antrasis skyrius pradedamas nuo XIX a. vidurio – XX a. pradžios lietuvių kalbos tyrinėjimų Vokietijoje, ir čia monografiškai apžvelgiami F. Nelsmano, A. Šleicherio, A. Leskyno, K. Brugmano, A. Becenbergerio ir kitų vokiečių tyrinėtojų darbai. Toliau pereinama prie lietuvių kalbos tyrinėjimų Danijoje, Prancūzijoje, Šveicarijoje, Olandijoje, Norvegijoje, Švedijoje, Suomijoje, Vengrijoje (monografiškai apibūdinami V. Tomseno, F. de Sosiūro, A. Mejė, R. Gotjo, J. Mikolos ir kt. darbai), dar toliau – prie tų tyrinėjimų Rusijoje ir kitose slavų šalyse (monografiškai aprašomi F. Fortunatovo, J. Bodueno de Kurtenė, J. Karlovičiaus, L. Geitlerio, J. Zubato, A. Doričiaus ir kt. darbai), pagaliau poskyryje „Lietuvių kalbos tyrinėtojai lietuviai“ tokiu pat būdu aptariamas F. Kuršaičio, J., A. ir V. Juškų, A. Baranausko, K. Jauniaus, J. Spudulio ir kitų mūsų tautiečių lituanistinis palikimas.

Panašiai elgiamasi ir trečiajame skyriuje, tikrai čia pradedama jau nuo lietuvių kalbininkų (K. Būgos, J. Jablonskio ir kt.), o paskui pereinama prie užsienio šalių tyrinėtojų (E. Hermano, F. Špechto, L. Jelmslevo ir kt.).

Nesunku suvokti, kad šitoks lietuvių kalbotyros istorijos aprašymas anaipol nėra geriausias. Tai jautė, matyt, ir pats autorius, nes savo pratarinėje pažymėjo, kad lietuvių kalbos tyrinėjimo procesą „Diferencijuojant

pagal problematiką, tikriausiai būtų galima pateikti aiškesnį lietuvių kalbos mokslo raidos vaizdą“ (p. 3). Tačiau mums rodosi, kad lietuvių kalbotyros proceso segmentacija vien tik pagal problematiką arba atskiras kalbotyros sritis (pvz., viename knygos skyriuje apžvelgiant tarmių, kitame – gramatikos, trečiame – leksikos ir t. t. tyrinėjimo raidą) taip pat neduotų sintetinio lietuvių kalbos mokslo plėtojimosi vaizdo, nes dažnas tyrinėtojas liedsdavo ne vieną kurią kalbos problemą, ir todėl knygos autoriui reikėtų minėti tą patį tyrinėtoją ne viename skyriuje, kartotis.

A. Sabaliausko pasirinktasis aprašymo principas leidžia aprėpti daugybę įvairiarūšių faktų bei reiškinių. Bet šiuo principu remiantis vis dėlto sunku vientisiau apžvelgti lietuvių kalbotyros raidą, nes tą vientisumą suskaido monografinis atskirų tyrinėtojų gyvenimo ir darbų aprašymas.

Ypač netikslingas, mūsų nuomone, tyrinėtojų grupavimas, klasifikavimas geografiniu atžvilgiu, pagal tai, „kada ir kurioje šalyje gyvendamas mokslininkas parašė svarbiausius lituanistikos tyrinėjimus ar savo veikla daugiausia nusipelnė lietuvių kalbos mokslui“ (p. 3). Šitaip grupuojant, pavyzdžiui, neaišku, prie kokios šalies atstovų derėtų priskirti J. Boduena de Kurtenė, kuris ilgai gyveno tiek Rusijoje, tiek Lenkijoje ir kuris nepaliko, autoriaus žodžiais tariant, „kokių nors reikšmingesnių lietuvių kalbos tyrinėjimų“ (p. 133). Šitaip grupuojant, netgi mūsų J. Jušką būtų galima laikyti Rusijos kalbininku, nes jis didesnę savo gyvenimo dalį praleido ir svarbiausius savo lituanistinius darbus parašė bemokytojaudamas įvairiuose Rusijos miestuose.

Kad geografinis tyrinėtojų grupavimas yra netikslingas, ypač plačios apimties istoriografiniame veikale, aprėpiančiame daugybę įvairiarūšių faktų, tai aiškiai matyti ir iš pačios A. Sabaliausko knygos pirmųjų dviejų skyrių, kur griežčiau nesilaikoma nei geografinio grupavimo, nei monografinio aprašymo. Antai pirmajame skyriuje, griežčiau laikantis geografinio-monografinio principo,

turėjo būti skyrium rašoma apie lietuvių kalbos gramatikas ir žodynus Lietuvos Didžiojoje Kunigaikštystėje ir Rytų Prūsijoje, be to, turėjo būti monografiniai skirsneliai apie K. Sirvydą, D. Kleiną ir kitus senojo periodo lietuvių kalbos tyrinėtojus. Antrajame skyriuje, kurį geriau būtų tikę pradėti nuo lyginamosios-istorinės kalbotyros atsiradimo, šalia poskyrių „Lietuvių kalbos tyrinėjimas Vokietijoje“, „Lietuvių kalbos tyrinėjimas kitose Europos šalyse...“, „Lietuvių kalbos tyrinėjimas Rusijoje ir kitose slavų šalyse...“ yra jau kitu (tautybės) pagrindu išskirtas poskyris „Lietuvių kalbos tyrinėtojai lietuviai“.

Žinoma, rasti visais atžvilgiais nepriekaištingų istorinių faktų ir tyrinėtojų grupavimo bei klasifikavimo principą – nelengvas ir galbūt net neįmanomas dalykas. Tačiau vientisesniam lietuvių kalbos mokslo istorijos vaizdai sudaryti, mums rodosi, parankesnis būtų buvęs ne geografinis-monografinis, bet chronologinis-tematinis principas, t. y. jeigu atskirų istorinių periodų ribose būtų apžvelgtas lietuvių kalbotyros plėtojimas pagal jos atskiras sritis, o patys periodai nustatyti atsižvelgiant į esmingesnius poslinkius tos kalbotyros raidoje². Remiantis tokiu principu, pavyzdžiui, būtų galima lietuvių kalbos mokslo istorijoje išskirti tris pagrindinius periodus: I – Lietuvių kalbos tyrinėjimas XVI–XVIII a. (prieš lyginamosios-istorinės kalbotyros atsiradimą), II – Lietuvių kalbos tyrinėjimas XIX a.–XX a. pirmaisiais dešimtmečiais (lyginamosios-istorinės kalbotyros epochoje) ir III – Lietuvių kalbos tyrinėjimas XX a. viduryje bei antrojoje pusėje (moderniosios kalbotyros laikotarpiu). Savo ruožtu kiekviename iš šių periodų būtų galima skyrium aprašyti lietuvių dialek-

² Panašiai elgiamasi daugelyje pastaruosiu dešimtmečiu pasirodžiusių pasaulinės kalbotyros istorijos darbų, plg. Ivić M. Pravci u lingvistici. – Ljubljana, 1969; Березин Ф. М. История лингвистических учений. – М., 1975; Heinz A. Dzieje językoznawstwa w zarysie. – Warszawa, 1978 ir kt.

tologijos, gramatikos, leksikologijos ir kitų sričių tyrinėjimus ir tų tyrinėjimų evoliuciją.

Bet plačiau nesileidžiant į sudėtingą kalbotyros istorijos periodizacijos ir tyrinėtojų klasifikacijos problemą ir pereinant prie A. Sabaliausko knygos turinio analizės, reikia pasakyti, kad autorius įvykdė knygos pratarėje išsikeltąjį uždavinį – „sukaupti vienon vieton svarbesnius lietuvių kalbos mokslo įvykius, supažindinti su žymiausiais lietuvių kalbos tyrinėtojais, užfiksuojant kartais ir tokias detales, kurios, neturėdamos didesnės reikšmės kalbos mokslo raidai, šiandien skaitytojo dėmesį gali patraukti tik kaip paprasti šios srities istorijos faktai“ (p. 3). Iš tikrųjų „Lietuvių kalbos tyrinėjimo istorijoje“ suregistruota bei susisteminta tiek daug lietuvių kalbotyros ir su ja susijusių faktų, ypač biografinių ir bibliografinių duomenų, jog šią knygą galima laikyti savotiška lietuvių kalbotyros enciklopedija. Tų faktų per kelis dešimtmečius (jau nuo pat savo universitetinių studijų) autorius yra prisilasiojęs tiek iš rašytinių šaltinių, tiek iš tiesioginių kontaktų su dabartiniais mūsų šalies ir užsienio mokslininkais. Todėl tarp tų faktų knygoje nemaža yra pateikta ir tokių, kurie ne vienam ligi šiol galėjo būti ir visai nežinomi. Pavyzdžiui, vargu ar daug kas net iš mūsų kalbininkų specialistų yra girdėjęs apie olando R. van der Mioleno, lenko J. Hanušo, švedo S. Agrelio, lietuvių M. Ašmio, R. Bytauto ir kitų lituanistinius darbus. Taip pat kažin ar daug kam žinoma, kad lenkų kalbininkas F. Malinovskis yra išvertęs į lenkų kalbą F. Neselmano žodyną (p. 62), kad lietuvių kalbininkas J. Juška rašė lietuvių–rusų–lenkų kalbų žodyną (p. 163), kad švedų kalbininkas R. Ekbloma surado seną lietuvišką rankraštį Upsalos universiteto bibliotekoje (p. 233), kad B. Sruoga palaikė artimus santykius su vokiečių kalbininku E. Bernekeriu (p. 95), kad garsusis danų kalbininkas L. Jeltslevas bendradarbiavo su lietuviu, semiotikos specialistu A. Greimu (p. 226). Dėl šitokių naujų ar plačiau nežinomų faktų gausumo A. Sabaliausko knyga yra didžiai reikšmingas mokslinės informacijos lobynas.

Tačiau autorius nesitenkino vien tik paprastu faktų registravimu ir sisteminimu: kiekvieną bent kiek svarbesnį lietuvių kalbotyros darbą ir kiekvieno žymesnio lietuvių kalbos tyrinėtojo indėlį stengėsi istoriškai įvertinti, atsižvelgdamas tiek į tyrinėtojo gyvenamąją epochą, tiek į bendrą tos epochos kalbos mokslo būklę. Ir pažymėtina, kad autorius, orientuodamasis įvairiose kalbotyros srityse, daugeliu atvejų sugebėjo išvengti tokios rūšies darbuose beveik neišvengiamo subjektyvizmo ir duoti objektyvią atskirų darbų ir atskirų tyrinėtojų vaidmens charakteristiką. Galima gal tik suabejoti, turint galvoje XIX a. pabaigos kalbotyros lygį ir J. Jablonskio kritiką, dėl kiek padidinto diletantiškos M. Miežinio ir M. Akelaičio lituanistinės veiklos vertinimo (p. 25–26, 178). Taip pat sunku pritarti autoriui dėl G. Ostermejerio gramatikos išaukštinimo, ypač dėl jos statymo priešais Pov. Ruigio gramatiką: „Ostermejerio gramatika, palyginus su prieš ją išleistomis Hako, Ruigio gramatikomis, yra gerokai platesnis, o tuo pačiu ir originalesnis lietuvių kalbos struktūros aprašymas“ (p. 18).

Kad G. Ostermejerio gramatikoje kai kurie dalykai yra plačiau aprašyti ir kad joje esama tam tikrų struktūros naujovių (idėtas naujas skyrius apie ankstesniasias lietuvių kalbos gramatikas, prozodiją ir kt.), tai, žinoma, tiesa. Tačiau apie jos originalumą galima kalbėti tikrai ankstesniųjų lietuvių kalbos gramatikų bendros struktūros atžvilgiu. Tuo tarpu iš esmės G. Ostermejeris daugiau už savo pirmtakus laikėsi lotynų kalbos gramatikų schemas ir labiau į ją spraudė lietuvių kalbos faktus. Antai, sekdamas lotynų kalbos gramatikomis, bet skirdamasis nuo ankstesniųjų lietuvių kalbos gramatikų, jis (Ostermejeris) rado lietuvių kalboje net 6 nuosakas (indicativus, conjunctivus, imperativus, excitativus, concessivus, infinitivus), du būsimuosius laikus (futurum I ir futurum II, exactum). Kadangi Ostermejeriui lietuvių kalba nebuvo gimtoji (ją buvo išmokęs iš

knygų), tai jo gramatikoje daug daugiau negu Pov. Ruigio darbe yra visokių netikslumų, dirbtinių lyčių (pvz., daiktavardžiai *gloda*, *pūsta* 'dykuma' jo laikomi nelinksniuojamais, *rasa*, *rytas* priskiriami prie singularia tantum, skaitvardis *pirmas* vedamas iš prielinksnio *pirm*, veiksmažodis *vykti* išrieveiksmio *veik* 'greit' ir kt.). Todėl nemaža dalykinio pobūdžio trūkumų turinčią ir tikrai išoriniu originalumu išsiskiriančią Ostermejerio gramatiką statyti auksčiau už Pov. Ruigio gramatiką, kurioje gana tiksliai ir ne vienur tikrai novatoriškai aprašytos būdingosios lietuvių kalbos gramatinės struktūros ypatybės, istoriškai nebūtų objektyvu.

Šiaip iš faktografinio pobūdžio netikslumų ar nepakankamai tikslų formulavimų, tiesiogiai jau nesusijusių su lietuvių kalbotyros istorijos reiškinių vertinimu, mūsų pastebėti tokie: D. Kleinas A. Sabaliausko vadinamas „pirmosios lietuvių kalbos gramatikos autoriumi“ (p. 8), bet tikslumo dėlei čia reikėtų įterpti žodį spausdintos, nes, kaip žinoma, apie 1643 m. lietuvių kalbos gramatiką buvo parašęs K. Sapūnas, tik ji tada nebuvo išspausdinta (tais pačiais sumetimais čia ne pro šalį būtų dar pridėti ir išlikusios, nes kol kas dar neturime rimtų duomenų paneigti K. Sirvydo „Clavis linguae Litvanicae“ egzistavimo faktui). Nurodant K. Sirvydo gimimo 1579-uosius metus (p. 26), irgi derėtų pridėti žodį *apie*, nes archyviniai šaltiniai visiškai aiškiai nepatvirtina šios datos. Nelabai tikslus yra taip pat pasakymas, kad „Kilus sumanymui Vilniaus universitete steigti lietuvių kalbos katedrą, Uvainis buvo siūlomas jos vedėju“ (p. 37), nes K. Kontrimo 1822 m. memoriale buvo rekomenduojama tikrai dėstyti lietuvių kalbą šiame universitete ir jos lektoriumi skirti L. Uvainį. Netikslu ir S. Daukanto terminus *vienlykis* 'vienaskaita', *dauglykis* 'daugiskaita' rašyti *vienlikis*, *dauglikis* (p. 162), nes jie sudaryti su žodžiu *lykis* 'skai-

čius'. Pagaliau tikslintina ir Pil. Ruigio „Betrachtungo“ išleidimo data (p. 240, 243, 246): bibliografai jau senokai yra išaiškinę³, kad šis įdomus lietuvių kalbotyros darbas buvo išspausdintas ne 1745, bet 1747 m., kartu su jo žodynu ir Pov. Ruigio gramatika.

Čia suminėti netikslumai, suprantama, sudaro knygoje randamos įvairių faktų faktelių jūros dalelę. Autorius gražiai suregistravo ir vykusiai išstudijavo bei įvertino įvairiarūšę lituanistinių tyrinėjimų, biografinių ir bibliografinių duomenų gausybę.

Pagirtinas autorius dėl savo lengvo, trumpasakio individualaus mokslinio stiliaus, kuris daro „Lietuvių kalbos tyrinėjimo istoriją“ prieinamą ir skaitytojui nespecialistui. Tačiau knygoje kur ne kur vis dėlto pasitaiko ir su dabartine kodifikuota literatūrinės kalbos norma nesutinkančių dalykų, pvz.: (p. 33) *virš* 2000 puslapių (=per 2000 psl.); (p. 39) *patikimai* įrodė (=įtikinamai į.); (p. 79) sunku *pervertinti* (=įvertinti); (p. 127) *pabuvojo* (=pabuvo); (p. 171) kurio *atminčiai* Baranauskas dedikavo (=kurio atminimui B. d.). Neteiktini vartoti taip pat tokie nevykusiai sudaryti lingvistiniai terminai, kaip *agliutinuojančios* (=agliutinacinės), *izoliuojančios* (=izoliacinės), *flektyvinės* (=fleksinės) kalbos (p. 156).

Baigiant šias pastabas apie naują labai informatyvią ir vertingą A. Sabaliausko knygą, reikia pabrėžti, kad tai pirmoji lietuvių kalbotyros istorija, be kurios dažnu atveju negalės išsiversti ne tik lietuvių kalbos, bet ir lietuvių literatūros, lietuvių kultūros tyrinėtojai. Jos antrosios dalies pasirodymo su nekantrumu lauks visi mūsų respublikos mokslo, švietimo ir kultūros darbininkai.

J. Palionis

³ Žr. Lietuvos TSR bibliografija. – V., 1969, p. 361.